

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALAND

Att söka tillstånd för miljöfarlig verksamhet enligt 9 kapitlet i Miljöbalken

Version 99-05-10

Att söka tillstånd enligt miljöbalken

Ett tillstånd enligt miljöbalken är ett viktigt beslut för företaget. Tillståndet kan tex reglera både var en miljöpåverkande anläggning får lokaliseras och hur mycket som får produceras. Vidare regleras andra förhållanden genom villkor, tex hur stora utsläpp till luft och vatten som får förekomma.

I förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd anges vilka verksamheter som kräver tillstånd. Tillståndsplikt gäller vanligtvis även vid ändring av verksamheten.

Miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas före ansökan

En miljökonsekvensbeskrivning (MKB) är en handling som upprättas av verksamhetsutövaren före en ansökan och som senare lämnas in tillsammans med denna. Inför upprättandet av en MKB så skall verksamhetsutövaren genom samråd med Länsstyrelsen, enskilda berörda m fl inhämta synpunkter på hur den kommande MKB:n bör utformas. Syftet med MKB:n är att identifiera och beskriva de direkta och indirekta effekter som en planerad verksamhet kan få konkret på människor, djur och miljö samt i förhållande till samhällseliga intressen såsom hushållningen med mark, vatten, energi och den fysiska miljön i övrigt. En MKB skall vara väl avgränsad och kunna läsas fristående och ska därför utformas som ett separat dokument.

En utförlig ansökan och miljökonsekvensbeskrivning medför snabbare beslut!

MKB:n skall, tillsammans med ansökan, ge ett så bra beslutsunderlag som möjligt.

Tillståndsmyndigheten skall alltid vid prövningen bedöma vilka krav på försiktighetsmått som gäller enligt miljöbalkens allmänna hänsynsregler. Hänsynsreglerna skall tillämpas i den utsträckning som de inte är orimliga att uppfylla. En bedömning skall göras mellan nyttan och kostnaderna för skyddsåtgärderna. Det är därför viktigt ansökan utformas så grundligt som möjligt. Om underlaget är bristfälligt begärs kompletteringar av ansökan vilket förlänger handläggningstiden.

På följande sidor finns en schematisk översikt över de olika stegen i ett tillståndsärende. Dessutom redovisas vilka handlingar som skall sammanställas i olika skeden av prövningsförfarandet. Längst bak i häftet finns följande bilagor:

1. Vad en MKB bör innehålla
2. Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

Ärendegång enligt miljöbalken för tillståndspliktiga anläggningar där Länsstyrelsen är prövningsmyndighet, s k B-ärenden

För A-anläggningar där Miljödomstolen är prövningsmyndighet är ärendegången fram till och med upprättandet av MKB:n densamma som för B-anläggningar. Ansökan inklusive MKB:n lämnas därefter in till Miljödomstolen, som därefter handlägger ärendet.

Utförs av verksamhetsutövaren (VU)

Tidigt samråd

Länsstyrelsen fattar beslut

Beslut om verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte

Om verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan skall VU genomföra ett utökat samråd. Bedöms verksamheten inte medföra betydande miljöpåverkan så hoppas detta steg över.

Utökat samråd

VU upprättar en MKB som inlämnas tillsammans med ansökan

Ansökan med MKB

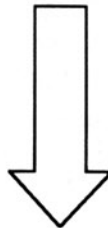
Länsstyrelsen kungör och remitterar ansökan

Länsstyrelsen

Kommunen

Statliga myndigheter

Miljöorganisationer och berörda

Tillstånd med villkor
meddelas av
Länsstyrelsens Miljöprövningsdelegation

Ev överklagande prövas av
Miljödomstolen

Redogörelse för förfarandet för att skriva en ansökan och ärendegången hos Länsstyrelsen

- Steg 1 Verksamhetsutövaren (VU) skall till Länsstyrelsen och enskilda som särskilt berörs lämna uppgifter om den planerade verksamhetens lokalisering, omfattning och utformning samt dess förutsedda miljöpåverkan (6 kap 4 § MB). Uppgifterna skall utgöra underlag inför det sk tidiga samrådet, se steg 2 och 3. Underlaget sänds i 6 ex till Länsstyrelsen.

Underlag för tidigt samråd

- **Administrativa uppgifter** - sökandens namn, adress, telefon, telefax, organisationsnummer, fastighetsbeteckning och fastighetsägare, kontaktperson el miljöansvarig.
- **Verksamhetskod i bilaga till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd.**
- **Lokalisering** - beskrivning av alternativa lägen för lokalisering, skalenlig karta.
- **Planförhållanden** - situationsplan (karta), avstånd till närboende och liknande. Planförhållanden (detaljplan, områdesplan, översiktsplan m m) och planbestämmelser. Olika områden t ex riksintressen för naturvård, kulturvård m m.
- **Verksamhetens omfattning och utformning** - produkter, processer, producerade mängder, drifttider m m.
- **Förutsedd miljöpåverkan** - utsläpp till luft och vatten, buller m m.

- Steg 2 VU skall ha **tidigt samråd med Länsstyrelsen** (miljöskydds enheten). Det är lämpligt att även kommunens miljöförvaltning deltar i samrådet. I vissa fall kan det även vara aktuellt att kommunens tekniska förvaltning, räddningstjänst och/eller byggnadsförvaltning deltar.

- Steg 3 VU skall även ha **tidigt samråd med enskilda** som kan antas bli särskilt berörda (6 kap 4 § MB). Med enskilda som kan antas bli särskilt berörda kan tex avses närboende, eventuellt närbelägna industrier, affärer, daghem etc.

Länsstyrelsen rekommenderar att detta sker genom att information lämnas via brev, meddelande i brevlåda etc. Detta kan kompletteras med ett möte. Handlingar (se steg 1) skall finnas tillgängliga för alla särskilt berörda. De brev som delas ut kan innehålla en kortfattad sammanfattning av underlaget till samrådet samt en hänvisning till var man kan få det fullständiga materialet. Om man väljer att endast informera brevlades är det viktigt att det anges när och till vem eventuella synpunkter kan lämnas.

- Steg 4 VU sammanställer resultaten från steg 2 och 3 i form av en samrådsredogörelse som sänds in till Länsstyrelsen (6 ex). Om underlags-

materialet ändrats under samråden så kan det vara lämpligt att även en ny reviderad version av underlagsmaterialet sändas in tillsammans med samrådsredogörelsen (6 ex).

Samrådsredogörelse för tidigt samråd

- *Redovisning för hur kallelse till samråden gått till*
- *Förteckning över vilka som informerats/deltagit i samråden och underlaget för avgränsningar för vilka som informerats*
- *Kopior på eventuella informationsbrev, annonser, m m*
- *Mötesprotokoll från samrådsmöten*
- *Sammanställning över synpunkter som inkommit på annat sätt än vid möten*
- *Sammanfattning av ovanstående med*
 - klagörande av problemställningar
 - övervägande om alternativa lösningar behöver utredas
 - avgränsning av sakfrågorna
- *Eventuella åtaganden som sökanden åtagit sig utifrån vad som framkommit under samråden*

Steg 5 Länsstyrelsen remitterar ärendet till kommunens miljönämnd om denna är tillsynsmyndighet.

Steg 6 Länsstyrelsen beslutar om verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Beslutet kan ej överklagas. Nyetablering av verksamheter förtecknade i bilaga 1 till förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar antas alltid medföra betydande miljöpåverkan. För verksamheter som inte finns listade i bilaga 1 samt om det är fråga om en tillståndspliktig ändring av befintlig verksamhet grundas beslutet om betydande miljöpåverkan eller ej på de kriterier som framgår av bilaga 2 i ovan nämnda förordning. Om verksamheten inte antas medföra betydande miljöpåverkan gå till steg 8.

Steg 7 VU skall ha det **utökade samrådet** med övriga statliga myndigheter, de kommuner, den allmänhet och de organisationer som kan antas bli berörda. Länsstyrelsen skall beredas möjlighet att medverka. Samrådet skall avse anläggningens lokalisering, omfattning, utformning och miljöpåverkan samt innehåll och utformning av miljökonsekvensbeskrivningen (6 kap 5 § MB). Länsstyrelsen rekommenderar att ett utkast till miljökonsekvensbeskrivning tas fram och används som diskussionsunderlag i samrådet.

Endast vid beslut om betydande miljöpåverkan

Underlag inför det utökade samrådet

- *Underlaget inför det tidiga samrådet, se steg 1*
- *Ett utkast till miljökonsekvensbeskrivning (MKB) - i bilaga 1 finns en checklista över vad som en MKB kan innehålla. Denna kan användas som utgångspunkt för vad MKB:n ska innehålla.*

Observera att omfattningen av en MKB skall stå i proportion till verksamhetens miljöpåverkan, se vidare kap 6 i MB.

Information och samråd om projektet för närboende, företag, organisationer m fl. kan ske skriftligen eller via annons i ortspresen. Som komplement kan informationsmöte hållas som tillkännages i ortspresen.

VU sammanställer vad som framkommit under det utökade samrådet på liknande sätt som efter det tidiga samrådet, se ovan steg 4. Denna sammanställning skall senare bifogas ansökan.

Steg 8 VU upprättar en MKB enligt 6 kap 7 § MB.

Miljökonsekvensbeskrivning

- **Miljökonsekvensbeskrivningen skall innehålla följande om verksamheten antas medföra betydande miljöpåverkan:**
 1. En beskrivning av verksamheten med uppgifter om lokalisering, utformning och omfattning.
 2. En beskrivning av de åtgärder som planeras för att skadliga verkningar skall undvikas, minskas eller avhjälpas tex hur det skall undvikas att verksamheten medverkar till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. överträds.
 3. De uppgifter som krävs för att för att påvisa och bedöma den huvudsakliga inverkan på människors hälsa, miljön och hushållningen med mark och vatten samt andra resurser som verksamheten kan antas medföra
 4. En redovisning av alternativa platser, om sådana är möjliga, samt alternativa utformningar tillsammans med dels en motivering varför ett visst alternativ valts, dels en beskrivning av konsekvenserna av att verksamheten inte kommer till stånd.
 5. En icke-teknisk sammanfattning av uppgifterna i punkterna 1-4.
- **Om verksamheten inte antas medföra betydande miljöpåverkan skall MKB:n innehålla relevanta delar av ovanstående i den utsträckning som det behövs med hänsyn till verksamhetens art och omfattning**

Använd checklistan i bilaga 1 som mall vid upprättandet av MKB:n

Steg 9 VU upprättar en ansökan enligt 22 kap 1 §.MB.

Ansökan

Uppgifter som redan beskrivits i MKB:n kopieras och biläggs ansökningsdelen

- *Administrativa uppgifter*
- *Vad ansökan avser*

Forts

forts ansökan

- **Verksamhetskod i bilaga till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd**
- **Tidigare beslut enligt miljöskyddslagen m m**
- **Verksamhetsbeskrivning**
- **Uppgifter enligt särskilda förordningar till MB som skall tillämpas för verksamheten**
- **Miljökonsekvensbeskrivningen (separat handling men hör till ansökan)**
- **En sammanställning över det tidiga och eventuellt utökade samrådet (6 kap. 4-6 §§), se förslag till uppställning under steg 4**
- **Tekniska beskrivningar**
 - ritningar
 - schematiska flöden över processer
- **Lokalisering**
 - motivering av val av plats samt en redovisning av aktuella planer för platsen
- **En redovisning av hur de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap MB uppfylls (se bilaga 2 för kortfattad beskrivning av dessa)**
 - bevisbörderegeln
 - kunskapskravet
 - försiktighetsprincipen (inkluderar principen om att förorenaren betalar samt principen om bästa möjliga teknik)
 - lokaliseringsprincipen
 - hushållnings- och kretsloppsprinciperna
 - produktvalsprincipen
 - skälighetsprincipen
 - ansvar för att avhjälpa skada
- **Förslag till de skyddsåtgärder eller andra försiktighetsmått som kommer att vidtas för att förebygga eller avhjälpa olägenheter från verksamheten**
- **Förslag till hur verksamheten skall kontrolleras**
- **Yrkanden och åtaganden**
 - förslag till villkor för tex utsläpp till luft och vatten
 - eventuellt yrkande om verkställighetsförordnande, igångsättningsmedgivande

Ansökan inklusive MKB:n ges in till **Länsstyrelsen i Västra Götaland, Miljöprövningsdelegationen**, i 10 exemplar för anläggningar betecknade B enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet. För anläggningar betecknade A ges ansökan in till någon av **Miljödomstolarna i Vänersborg** eller i Växjö beroende på domkretsområde.

Från och med steg 10 redovisas endast de olika stegen för ett ärende där Länsstyrelsen är beslutande, s k B-ärenden. För A-ärenden, som handläggs av Miljödomstolen, är ärendegången likartad. För närmare information kring handläggningen av A-ärenden - kontakta Miljödomstolen.

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen (MPD) har ansvaret för beredningen av ansökningsärendet. Det praktiska arbetet med att begära kompletteringar, ta emot yttranden m m sköts inom Länsstyrelsens miljöskydds-enhet.

Steg 10 Länsstyrelsen skickar ansökan till kommunens miljönämnd för att utvärdera behovet av eventuell komplettering

Steg 11 Länsstyrelsen kan begära att VU vid behov kompletterar handlingarna.

Steg 12 När ansökan är komplett begär Länsstyrelsen in yttranden från remissinstanserna.

Samtidigt kungör Länsstyrelsen ansökan med MKB:n i lokalpressen.

En aktförvarare utses (i regel kommunkansliet). Hos aktförvararen finns ansökan och övriga handlingar i ärendet tillgängliga under expeditionstid. Handlingarna finns också tillgängliga hos tillståndsmyndigheten.

De remissinstanser och sakägare som har något att invända eller påpeka skriver till Länsstyrelsen. Det räcker sålunda inte med att man framfört skriftliga eller muntliga synpunkter under samråden eller i ett eventuellt planärende.

Steg 13 Yttranden från berörda myndigheter och övriga skall ha kommit in till Länsstyrelsen inom den tid som angivits i kungörelsen, vanligtvis 3 - 6 veckor.

De synpunkter på den sökta verksamheten som kommer in till Länsstyrelsen sänds för yttranden till sökande som då har möjlighet att bemöta vad som framförts.

Steg 14 Vid behov hålls ett offentligt sammanträde i ärendet. Tid och plats för sammanträdet kungörs i lokalpressen eller delges berörda på annat sätt. Vid sammanträdet finns möjlighet för envar som känner sig berörd att till Länsstyrelsen muntligt framföra sina synpunkter på ansökan.

Steg 15 Länsstyrelsen, genom miljöprövningsdelegationen, är beslutande i ärendet. Länsstyrelsens miljöskydds-enhet, som hittills handlagt ärendet, avger ett yttrande med förslag till beslut till miljöprövningsdelegationen. Yttrandet översänds till VU för eventuellt bemötande

Steg 16 Länsstyrelsen, genom miljöprövningsdelegationen fattar beslut i ärendet. Samtidigt tas beslut om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven enligt miljöbalkens 6:e kapitel.

Steg 17 Besluten kungörs i lokalpressen.

Steg 18 Den som berörs av beslutet (förutom VU t ex närboende och miljöorganisationer) har rätt att inom tre veckor från det datum som anges i beslutet och kungörelsen överklaga beslutet hos Miljödomstolen.
Beträffande miljöorganisationer är det enbart ideella föreningar som har till ändamål att tillvarata naturskydds- och miljöintressen som får överklaga beslutet. För att få överklaga skall föreningen ha funnits i minst tre år och ha lägst 2000 medlemmar (16 kap 13 § MB).

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

(6 kap 7§ MB, förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar SFS 1998:905)
Se listan som en checklista! MKB:ns omfattning skall anpassas till verksamhetens art och omfattning. Punkter kan både behöva läggas till och dras ifrån!

Administrativa uppgifter

- namn, adress, telefon, telefax, e-mail
- organisationsnummer
- fastighetsbeteckning och fastighetsägare
- kontaktperson och miljöansvarig

Ansökan avser

- nyetablering, befintlig verksamhet, utökad produktion
- ändring av viss del av verksamheten
- sökt omfattning av produktion

Verksamhetskod i bilaga till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899)

Verksamhetens utformning och omfattning

- processer, producerade mängder, drifttider m m

Planförhållanden

- situationsplan (karta) med beskrivning av avstånd till bostäder, skolor, daghem, vårdinrättningar och liknande (riktlinjer för skyddsavstånd för olika verksamheter anges i Boverkets allmänna råd 95:5 ”Bättre plats för arbete”)
- detaljplan med planbestämmelser
- översiktsplan med kommentarer
- områden för riksintressen för naturvård, kulturvård m m
- övriga planer/områdesbestämmelser som berör området

Redovisning av alternativa platser för lokalisering

- beskrivning och jämförelse mellan alternativa lägen. I aktuella fall - motivering till varför ett visst alternativ förespråkas. Om det är uppenbart att alternativt plats inte är aktuell skall detta redovisas (tex ägoförhållande av mark, samlokalisering med befintlig produktion etc)
- nuvarande markanvändning
- den befintliga miljöns känslighet , med särskild uppmärksamhet på
 - större opåverkade områden
 - våtmarker
 - kustområden
 - bergs- och skogsområden
 - nationalparker, naturreservat, kulturresevat och andra områden som är skyddade enligt 7 kap miljöbalken
 - områden där kvalitetsnormer har överträtts eller riskerar att överträdas
 - tätbefolkade områden
 - historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden

Nollalternativet dvs en beskrivning av konsekvenserna av att verksamheten inte kommer till stånd

Råvaror och kemikalier

- förteckning över typ och mängd
- aktuella varuinformationsblad - bör ej vara äldre än tre år
- skyddsåtgärder
- förvaringsplats markeras på ritning
- ämnen som förekommer på Kemikalieinspektionens OBS- och begränsningslistor

Transporter

- hälso- och miljöeffekter av de transporter som sker till och från verksamheten samt inom den sökta verksamheten

Energi

- utsläpp från förbränning av bränsle
 - bränsletyp och förbrukning, ev svavelhalt i oljor
 - pannstorlek (MW)
 - skorstenshöjd - utsläppspunkt markeras på karta
 - utsläpp av SO₂, NO_x, CO₂, stoft m m
- övrig energiförbrukning
 - förbrukning av el
 - värmepumpar
 - spillvärme
- energibesparande åtgärder

Utsläpp till luft

- typ, halter och mängder av föroreningar
- spridningsberäkningar
- dimensioneringsberäkningar för reningsanläggningar
- förslag till alternativa metoder för rening
- skorstenshöjder och utsläppspunkter - markeras på karta
- luktproblem från utsläppspunkter, ventilationsanläggningar
- förslag till eventuellt andra skyddsåtgärder

Utsläpp till vatten

- processavloppsvatten
 - flöde
 - föroreningsgrad, halter samt mängder per år
 - dimensioneringsberäkningar för reningsanläggningar
 - förslag till reningsutrustningar
 - recipient - utsläppspunkt markeras på karta
- dagvatten
 - brunnars lägen - markeras på karta
 - recipient - utsläppspunkt markeras på karta

Miljökonsekvensbeskrivningens innehåll

(6 kap 7§ MB, förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar SFS 1998:905)
Se listan som en checklista! MKB:ns omfattning skall anpassas till verksamhetens art och omfattning. Punkter kan både behöva läggas till och dras ifrån!

Administrativa uppgifter

- namn, adress, telefon, telefax, e-mail
- organisationsnummer
- fastighetsbeteckning och fastighetsägare
- kontaktperson och miljöansvarig

Ansökan avser

- nyetablering, befintlig verksamhet, utökad produktion
- ändring av viss del av verksamheten
- sökt omfattning av produktion

Verksamhetskod i bilaga till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899)

Verksamhetens utformning och omfattning

- processer, producerade mängder, drifttider m m

Planförhållanden

- situationsplan (karta) med beskrivning av avstånd till bostäder, skolor, daghem, vårdinrättningar och liknande (riktlinjer för skyddsavstånd för olika verksamheter anges i Boverkets allmänna råd 95:5 "Bättre plats för arbete")
- detaljplan med planbestämmelser
- översiktsplan med kommentarer
- områden för riksintressen för naturvård, kulturvård m m
- övriga planer/områdesbestämmelser som berör området

Redovisning av alternativa platser för lokalisering

- beskrivning och jämförelse mellan alternativa lägen. I aktuella fall - motivering till varför ett visst alternativ förespråkas. Om det är uppenbart att alternativt plats inte är aktuell skall detta redovisas (tex ägoförhållande av mark, samlokalisering med befintlig produktion etc)
- nuvarande markanvändning
- den befintliga miljöns känslighet , med särskild uppmärksamhet på
 - större opåverkade områden
 - våtmarker
 - kustområden
 - bergs- och skogsområden
 - nationalparker, naturreservat, kulturresevat och andra områden som är skyddade enligt 7 kap miljöbalken
 - områden där kvalitetsnormer har överträtts eller riskerar att överträdas
 - tätbefolkade områden
 - historiskt, kulturellt eller arkeologiskt betydelsefulla markområden

Nollalternativet dvs en beskrivning av konsekvenserna av att verksamheten inte kommer till stånd

Råvaror och kemikalier

- förteckning över typ och mängd
- aktuella varuinformationsblad - bör ej vara äldre än tre år
- skyddsåtgärder
- förvaringsplats markeras på ritning
- ämnen som förekommer på Kemikalieinspektionens OBS- och begränsningslistor

Transporter

- hälso- och miljöeffekter av de transporter som sker till och från verksamheten samt inom den sökta verksamheten

Energi

- utsläpp från förbränning av bränsle
 - bränsletyp och förbrukning, ev svavelhalt i oljor
 - pannstorlek (MW)
 - skorstenshöjd - utsläppspunkt markeras på karta
 - utsläpp av SO₂, NO_x, CO₂, stoft m m
- övrig energiförbrukning
 - förbrukning av el
 - värmepumpar
 - spillvärme
- energibesparande åtgärder

Utsläpp till luft

- typ, halter och mängder av föroreningar
- spridningsberäkningar
- dimensioneringsberäkningar för reningsanläggningar
- förslag till alternativa metoder för rening
- skorstenshöjder och utsläppspunkter - markeras på karta
- luktproblem från utsläppspunkter, ventilationsanläggningar
- förslag till eventuellt andra skyddsåtgärder

Utsläpp till vatten

- processavloppsvatten
 - flöde
 - föroreningsgrad, halter samt mängder per år
 - dimensioneringsberäkningar för reningsanläggningar
 - förslag till reningsutrustningar
 - recipient - utsläppspunkt markeras på karta
- dagvatten
 - brunnars lägen - markeras på karta
 - recipient - utsläppspunkt markeras på karta

- kylvatten
 - flöde
 - eventuella tillsatser
 - temp vid avledande till recipient
 - recipient - utsläppspunkt markeras på karta
- sanitärt avloppsvatten
 - kommunalt/enskilt avlopp

Buller

- bullerkällor inkl transporter till och från företaget
- ev utförda bullermätningar
- bullerbegränsande åtgärder, befintliga och förslag till förbättringar

Avfall

- typ av avfall
 - EWC-koder enligt renhållningsförordningen
 - mängd, förvaringsplatser, invallningar m m
 - omhändertagande - återvinning, energiutnyttjande, deponering
- farligt avfall
 - EWC-koder enligt förordningen om farligt avfall
 - Mängd, förvaringsplatser, invallningar m m
 - omhändertagande, transportör, mottagare

Miljödata

- recipientundersökningar i sjöar, hav, luft och mark

Miljö kvalitetsnormer

- redovisning av för området gällande miljö kvalitetsnormer enl 5 kap MB
- en redovisning av de åtgärder som vidtas för att miljö kvalitetsnormer/-na inte skall överträdas

Hushållning med mark och vatten samt andra resurser som verksamheten kan antas medföra beträffande

- energi- och råvaruförbrukning
- återanvändning, materialåtervinning, energiutvinning m m
- livscykelanalyser för framställda produkter kan i vissa speciella fall vara aktuella
- redovisning av nuvarande förhållanden jämfört med kommande förhållanden

Eventuella krav från Länsstyrelsen om en redovisning av

- andra jämförbara sätt att uppnå samma syfte - Länsstyrelsen har möjlighet att i sitt beslut om betydande miljöpåverkan ställa krav på utredningar där detta belyses (6 kap 7 § MB)
- eventuellt andra krav på utredningar tex utökade recipientundersökningar m m

Effekter vid olyckor tex haveri, brand och dylikt

- redogörelse över försiktighetsåtgärder som kommer att vidtas
- riskanalys skall bifogas vid hantering av kemikalier som inryms under bestämmelserna ”Kungörelse om skydd av den yttre miljön vid storolyckor vid industriell hantering” (SNFS 1994:1).

En sammanfattning av hälso- och miljöeffekter av den planerade verksamheten eller åtgärden. Både lokal och global aspekt bör övervägas

En icke-teknisk sammanfattning av innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen

Bilagor som bör medfölja MKB:n

1. Registreringsbevis för bekräftelse av firmatecknare.
2. Situationsplan
3. Gällande detaljplan/områdesplan med planbestämmelser.
4. Ritningar där följande markeras:
 - Utsläppspunkter till luft (energi och processer)
 - Utsläppspunkter till vatten (processavloppsvatten, dagvatten, kylvatten, sanitärt avloppsvatten)
 - Förvaringsplats för råvaror och kemikalier
 - Förvaringsplats för farligt avfall
5. Samtliga varuinformationsblad för de kemikalier som förekommer i verksamheten. OBS – dessa bör ej vara äldre än tre år.

De allmänna hänsynsreglerna 2 kap Miljöbalken

Om någon vill göra något, eller tänker göra något, som kan få inverkan på miljön eller på människors hälsa, skall de allmänna hänsynsreglerna följas om inte åtgärden är av försumbar betydelse med hänsyn till balkens mål. Syftet med reglerna är framför allt att förebygga negativa effekter och att miljöhänsynen i olika sammanhang skall öka.

Bevisbörderegeln 1§

Verksamhetsutövaren skall visa att de allmänna hänsynsreglerna följs. Den som bedriver en verksamhet eller har för avsikt att bedriva en skall kunna visa att verksamheten kan bedrivas på ett miljömässigt godtagbart sätt i förhållande till hänsynsreglerna. Han skall också kunna visa att verksamheten inte medför effekter eller på annat sätt motverkar miljöbalkens mål på ett sätt som inte kunnat begränsas. I praktiken innebär detta att verksamhetsutövaren med stöd av t.ex. utredningar, undersökningar eller faktasammanställningar lämnar in en redovisning i samband med en ansökan om tillstånd, samt när tillsynsmyndigheten särskilt begär det. Denna s k "bevisbörderegeln" innebär att det är den som skall vidta en åtgärd som skall bevisa att hänsynsreglerna uppfylls. Den som riskerar att drabbas av en olägenhet skall inte behöva bevisa motsatsen.

Kunskapskravet 2§

Kunskapsregeln understryker vikten av att i förväg klargöra konsekvenserna för miljön av ett visst handlande. Syftet med bestämmelsen är att kunskap skall gå före handling och att

skador och olägenheter därmed skall kunna förebyggas. Den kunskap det handlar om, är tillräcklig kunskap i varje enskilt fall för att kunna avgöra hur åtgärden eller verksamheten påverkar eller riskerar att påverka människors hälsa eller miljön.

Hur långt kunskapskravet sträcker sig, varierar naturligtvis med verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning.

Försiktighetsprincipen - den grundläggande hänsynsregeln 3§

3 § innehåller tre olika principer; miljöbalkens försiktighetsprincip, principen om att förorenaren betalar och principen om bästa teknik. *Försiktighetsprincipen* innebär att redan risken för skador och olägenheter medför en skyldighet att vidta åtgärder som behövs för att negativa effekter på hälsa och miljö skall förebyggas, hindras eller motverkas. Skyldigheten gäller alltså inte bara konstaterade skador och olägenheter, utan även möjliga/sannolika/troliga skador och olägenheter. *Principen om att förorenaren betalar (Polluters Pays Principle PPP)* innebär att det alltid är den som orsakar eller riskerar att orsaka en miljöstörning

som ska bekosta de förebyggande eller avhjälpande åtgärderna. Uttrycket *bästa möjliga teknik* omfattar både den teknologi som används, det sätt på vilket en anläggning konstrueras, utformas, byggs, underhålls, leds och drivs samt avvecklas och tas ur bruk. Tekniken måste, från teknisk och ekonomisk synpunkt, vara industriellt möjlig att använda inom branschen i fråga.

Lokaliseringsprincipen 4§

Lokaliseringsprincipen bygger på det faktum att platsvalet har stor betydelse för vilka miljöeffekter som uppkommer i samband med att en verksamhet bedrivs och att man genom att välja rätt plats kan minimera olägenheter för både miljö och människors hälsa.

Hushållningsprincipen 5§

Denna princip innebär att all verksamhet skall drivas på ett sådant sätt att råvaror och energi används så effektivt som möjligt och förbrukningen samt avfallet minimeras. Med förnybara energikällor menas flödande energikällor som sol, vind och vatten samt biologiskt förnybara energikällor.

Kretsloppsprincipen 5§

Denna princip innebär att vad som utvinns ur naturen skall kunna användas, återanvändas, återvinnas

och bortskaffas på ett uthålligt sätt med minsta möjliga resursförbrukning och utan att naturen skadas. Denna princip siktar mot slutna materialflöden.

Produktvalsprincipen 6§

Produktvalsprincipen (utbytesregeln) innebär att alla skall undvika att använda eller sälja kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan innebära risk för människors hälsa eller miljön, om produkterna kan ersättas med andra, mindre farliga produkter. Detta gäller också för varor som innehåller eller har behandlats med en kemisk produkt eller bioteknisk organism. Att undvika kan betyda att man helt avstår från att använda en produkt som i och för sig är tillåten.

Skälighetsregelns innebörd 7§

Alla hänsynsregler skall tillämpas efter en avvägning mellan nytta och kostnader.

Kraven som ställs skall vara miljömässigt motiverade utan att vara ekonomisk orimliga.

Någonstans går en gräns där nyttan för miljön inte uppväger de kostnader som läggs ned på försiktighetsmått. Nyttan för miljön har dock företräde vid avvägningen. Om kostnaderna för att vidta åtgärder är för höga, men åtgärderna är miljömässigt motiverade, träder den sk stoppregeln i kraft. Verksamheten får då bara bedrivas om det finns särskilda skäl. Detta gäller oavsett vilken typ av verksamhet det rör sig om.

Ansvarig för att avhjälpa skada 8§

Den som har orsakat en skada eller olägenhet ansvarar för att avhjälpa skadan. Skyldigheten gäller till dess olägenheterna har upphört, oavsett om verksamheten fortfarande

bedrivs eller om den lagts ned eller överlåtits. Ansvaret gäller alltså ända till dess skadan eller olägenheten har avhjälpits. När det gäller miljöfarliga verksamheter gäller bestämmelsen bara om verksamheten varit i drift efter den 1 juli 1969, vilket är den tidpunkt då miljöskyddslagen trädde i kraft, och om verkningarna av verksamheten alltjämt pågår vid miljöbalkens ikraftträdande.

Stoppregelns innebörd 9 §

Stoppregeln är generellt tillämplig på all verksamhet och alla åtgärder som ryms inom miljöbalkens tillämpningsområde. Liksom de övriga hänsynsreglerna gäller den både vid nyanläggning och vid befintliga verksamheter. Genom bestämmelsen förbjuds verksamheter och åtgärder som orsakar eller riskerar att orsaka skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön. Risken för skada på grund av verksamheten eller åtgärden får inte vara försumbar, utan skada måste kunna förutses med viss sannolikhet. Regeln gäller också både åtgärder som kan ha en bestående inverkan och sådana som har en tillfällig. Om en prövningsmyndighet finner att stoppregeln skall gälla, skall myndigheten besluta att verksamheten inte får komma till stånd eller fortsätta.

Ytterligare information finns att få

Lagtexter...

...kan beställas från Fritzes Förlag AB, Kundtjänst, 106 47 Stockholm, tel. 08-690 91 90

...eller sökas på Internetadress <http://www.notisum.se>

t ex

- Miljöbalken SFS 1998:808
- Förordningen om miljö kvalitetsnormer SFS 1998:897
- Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd SFS 1998:899
- Förordningen om miljökonsekvensbeskrivningar SFS 1998:905

Naturvårdsverket...

ger ut sk *Branschfaktablad* och *Allmänna Råd* för olika verksamhetstyper, tel. 08-698 10 00

Hemsida: <http://www.environ.se>

Boverket.....

Tel. 0455-35 30 00, fax 0455-35 31 00

- Bättre plats för arbete : planering av arbetsområden med hänsyn till miljö, hälsa och säkerhet *Serie: Boverkets allmänna råd : 1995:5*

Hemsida: <http://www.boverket.se>

Miljöbalksutbildningen har information på Internetadress:

<http://www.miljobalksutbildningen.gov.se>

Länsstyrelsens adresser

Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Miljöskydds enheten, 403 40 Göteborg
Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Miljöskydds enheten, 462 82 Vänersborg
Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Miljöskydds enheten, 542 85 Mariestad
Telefon Gbg 031 – 60 50 00, Vbg 0521 – 60 50 00, Mst 0501 – 60 50 00
Miljöprövningsdelegationen anträffas under Länsstyrelsens adress och telefonnummer i Göteborg och Vänersborg

Miljödomstolarnas adresser

Vänersborgs tingsrätt, Miljödomstolen, Hamngatan 6, 462 33 Vänersborg
tel 0521-270 200
Växjö tingsrätt, Miljödomstolen, Kungsgatan 10, Box 81, 351 03 Växjö
tel 0470-868 00

Förkortningar

VU=verksamhetsutövaren

MB=miljöbalken

MPD= miljöprövningsdelegationen,
Länsstyrelsen

MKB=miljökonsekvensbeskrivning

MD=Miljödomstolen

A-ärende= prövningsnivå enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, tillstånd skall sökas hos Miljödomstolen

B-ärende= prövningsnivå enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, tillstånd skall sökas hos Länsstyrelsen.